

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 16Co/9/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8818201523
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Kovaľová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8818201523.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Kovaľovej a sudcov JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Martina Filákovského v spore žalobcu Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Hodžova 11, 010 11 Žilina, IČO: 31 575 951, proti žalovanej: O.. W. S., F.. XX.XX.XXXX, T. Z. X/X, XXX XX R. F. Q., o zaplatenie 2.378,97 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 11Csp/75/2018-99 zo dňa 1. októbra 2018, takto jednohlasne

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a vo výroku o nároku na náhradu trov konania.

Žalobca n e m á nárok na náhradu trov odvolacieho konania a žalovanému sa ich náhrada n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že:

„I. Žalovaná je p o v i n á zaplatiť žalobcovi sumu 2.002,78 EUR, sumu 93,57 EUR spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 2.555,09 EUR od 27.04.2018 do 04.05.2018, zo sumy 2.478,97 EUR od 05.05.2018 do 21.05.2018, zo sumy 2.378,97 EUR od 22.05.2018 do 11.06.2018, zo sumy 2.293,93 EUR od 12.06.2018 do 06.07.2018, zo sumy 2.098,37 EUR od 07.07.2018 do 10.08.2018 a zo sumy 2.002,78 EUR od 11.08.2018 do zaplatenia a s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 93,57 EUR od 27.04.2018 do zaplatenia, a to všetko v pravidelných mesačných splátkach vo výške 140,- EUR mesačne, ktoré sú splatné vždy do konca toho ktorého mesiaca počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku pod následkami straty výhody splátok pri omeškaní sa s niektorou zo splátok.

II. Konanie v časti o zaplatenie sumy 291,15 EUR a sumy 85,04 EUR z a s t a v u j e.

III. Žalobu v prevyšujúcej časti z a m i e t a.

IV. Žalobca má voči žalovanej nárok na náhradu trov konania vo výške 88 % s tým, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom 1.inštancie v samostatnom uznesení.“

2. Rozhodnutie právne odôvodnil ustanovením § 1 ods. 2, § 9 ods. 1, 2, § 11 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“), § 2 písm. a), b), § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb.

o priestupkoch v znení neskorších predpisov, "); § 52 ods. 1, 2, 3 a 4, § 53 ods. 1,2,3, 4 a ods. 5, § 54 odsek 1, 2, 3, § 39, § 517 ods.1, 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“), § 3 Nariadenia vlády č. 586/2008 Z.z. ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka.

3. Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že žalobca sa žalobou podanou na súde prvej inštancie domáhal voči žalovanej zaplata sumy 2.378,97 eur ako nezaplataenej istiny, sumy 93,57 eur ako úrokov, sumy 1,63 eur ako úroky z omeškania, úroky vo výške 13,90 % ročne z nezaplataenej istiny 2555,09 eur od 27.04.2018 do 04.05.2018, zo sumy 2478,97 eur od 05.05.2018 do 21.05.2018 a zo sumy 2378,97 eur od 22.05.2018 do zaplataenia. Ďalej žiadal priznať úroky z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 2555,09 eur od 27.04.2018 do 04.05.2018, zo sumy 2478,97 eur od 05.05.2018 do 21.05.2018 a zo sumy 2378,97 eur od 22.05.2018 do zaplataenia, úrok z omeškania vo výške 5% ročne z nezaplataených úrokov vo výške 93,57 eur od 27.04.2018 do zaplataenia. Žalobu odôvodil tým, že dňa 1.7.2014 uzatvoril žalobca so žalovanou Úverovú zmluvu č. XXXXXXXXXXXXXXXX (ďalej len „Zmluva“), na základe ktorej žalobca poskytol žalovanej peňažné prostriedky vo výške 4200 eur. Poskytnutý úver a úroky sa žalovaná zaviazala splácať v pravidelných mesačných anuitných splátkach a celý úver aj s príslušenstvom bola žalovaná povinná splatiť do 21.6.2021. V zmysle bodu 1.1. Zmluvy, sú neoddeliteľnou súčasťou Zmluvy aj obchodné podmienky banky, a to Obchodné podmienky pre úvery občanom - Prima banka Slovensko, a.s. (ďalej len „OP“) a Všeobecné obchodné podmienky - Prima banka Slovensko, a.s., a teda niektoré z náležitostí, ktoré má v zmysle právnych predpisov zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovať, sú v samotnom texte zmluvy o úvere a ďalšie náležitosti sú v uvedených obchodných podmienkach. Žalobca ako banka si s odbornou starostlivosťou preveril žalovanú ako žiadateľa o úver pred jeho poskytnutím ohľadom jeho schopnosti splácania úveru v zmysle § 7 ods. 1 Zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Po vyčerpaní poskytnutého úveru žalovaná porušila svoje zmluvné povinnosti (prestala uhrádzať jednotlivé splátky riadne a včas), a preto žalobca na základe Výzvy na predčasné splatenie úveru rozhodol o predčasnej splatnosti úveru dňa 26.4.2018 v zmysle § 565 zák. č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, v súlade s Úverovou zmluvou a Obchodnými podmienkami pre úvery občanom a to po zaslaní upozornenia na omeškanie a možnosť predčasného zosplatenia Druhou upomienkou/ Opakovaným upozornením zo dňa 21.2.2018. Pohľadávka žalobcu voči žalovanej ku dňu predčasného zosplatenia (dňa 26.4.2018) predstavovala 2710,29 EUR a pozostávala z: istiny poskytnutého úveru vo výške 2555,09 EUR - žalovanej bol na základe Zmluvy poskytnutý úver vo výške 4200,00 EUR; do dňa zosplatenia uhradila žalovaná na istinu sumu 1644,91 EUR, na základe čoho dlžná istina ku dňu zosplatenia predstavovala sumu 2555,09 EUR (poskytnutá suma 4200,00 EUR mínus splátky istiny spolu vo výške 1644,91 EUR = 2555,09 EUR), - úrokov 93,57 EUR - predstavujú dohodnutý úrok v zmysle zmluvy, ktorý bola žalovaná povinná splatiť v rámci anuitných splátok poskytnutého úveru do predčasného zosplatenia. Úroková sadzba vo výške 13,90 % p.a. vyplýva zo zmluvy, - úrokov z omeškania 1,63 EUR - každá omeškaná dlžná splátka je odo dňa nasledujúceho po jej splatnosti úročená aj úrokom z omeškania vo výške 5 % p.a úrok z omeškania bol dohodnutý v Zmluve v zmysle § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka, a to v článku Následky porušenia zmluvných povinností. Poplatkov 60,00 EUR - za upomienky (15 EUR/za každú) a výzvu na predčasné splatenie úveru (30 EUR) v zmysle Sadzobníka poplatkov, prípadne poplatky za vedenie úverového účtu, ktoré boli účtované na ťarchu úverového účtu, ich výška vyplývala priamo zo Zmluvy bod 1.2., a ktoré si žalobca od žalovanej v súdnom konaní neuplatňuje, - poplatkov za poistenie schopnosti splácať úver 0,00 EUR - uvedené poplatky predstavujú súčet omeškaných poplatkov za poistenie, ktoré sa popri anuitných splátkach úveru žalovaná zaviazala hradiť mesačne v zmysle bodu 1.2. Zmluvy; vznikom poistenia vznikla žalovanej v zmysle Čl. 8 Obchodných podmienok pre úvery občanom povinnosť platiť poplatok za poistenie schopnosti splácať úver splatný spolu s príslušnou splátkou úveru. Žalovaná po zosplatení úveru do dňa podania žaloby uskutočnila úhrady spolu vo výške 176,12 EUR, o ktoré bol znížený dlh žalovanej. Zároveň žalobca vzal žalobu čiastočne späť, a to v časti úhrad žalovanej, v časti o zaplataenie sumy 85,04 eur a sumy 291,15 eur. Súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním zistil, že medzi žalobcom a žalovanou bola uzavretá zmluva o spotrebiteľskom úvere, teda spotrebiteľská zmluva aj keď z nej vyplýva, že bola uzavretá podľa Obchodného zákonníka. Súd prvej inštancie mal v danej právnej veci za preukázané, že žalobca na základe zmluvy o úvere poskytol žalovanej finančné prostriedky vo výške 4200 eur. Žalovaná sa úver zaviazala splatiť v 36 anuitných splátkach vo výške 37,18 eur mesačne. Išlo o bezúčelový úver pri úrokovej sadzbe 13,9% ročne. Zo zmluvy vyplýva, že prvá splátka bola splatná dňa 21.07.2014 a posledná dňa 21.06.2021 mesačne k 20.dňu. Neoddeliteľnou súčasťou zmluvy sú úverové podmienky žalobcu. V dôsledku nesplácania úveru žalobca listom zo dňa 26.04.2013 v dôsledku porušovania povinnosti zo strany žalovanej nesplácania úveru rozhodol o predčasnej splatnosti celého

úveru. Žalobca požadoval sumu 2378,97 eur ako nezaplatenej istiny, sumy 93,57 eur ako úrokov. Na základe vykonaného dokazovania mal súd za to, že žalovaná bola povinná uhradiť žalobcovi istinu ku dňu podania žaloby 2378,97 eur, po odrátaní úhrad počas konania (291,15 eur a 85,04 eur je to 2002,78 eur. Žalobcovi bola priznaná zvyšná istina 2002,78 eur a úroky do zosplatenia v sume 93,57 eur. Ďalšie úroky od zosplatenia sú nedôvodné a neprípustné. Preto súd nárok žalobcu, čo do úrokov vo výške 13,90% ročne zo sumy 255,09 eur od 27.04.2018 až do zaplatenia ako nedôvodný zamietol. Keďže ku dňu 27.04.2018 bolo preukázané, že žalovaná je v omeškaní, súd priznal žalobcovi aj nárok na úroky z omeškania v zákonnej výške 5% ročne zo sumy, ktorú považoval za dôvodnú, pričom zohľadnil čiastočne úhrady, tak ako ich žalobca uviedol a preukázal a ako je to uvedené vo výroku tohto rozsudku do zaplatenia. Žalobu, čo sa týka úrokov z omeškania v prevyšujúcej časti, ktoré žalobca vyčíslil na sumu 1,63 eur ako nedôvodnú zamietol pre neunesenie dôkazného bremena. Zároveň súd prvej inštancie povolil žalovanej na jej žiadosť po prehodnotení jej osobných, majetkových a zárobkových pomerov uhradiť dlžnú sumu v splátkach vo výške 140 eur mesačne, pričom ide o vyššiu sumu než aká bola samotná výška splátky úveru stanovená zmluvou.

4. Proti výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti podal včas odvolanie žalobca. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok v napadnutom rozsahu zmenil tak, že návrhu žalobcu vyhovie aj v rozsahu zamietnutej časti zmluvných úrokov vo výške 13,90 % ročne z nezaplatenej istiny vo výške 2555,09 eur od 27.4.2018 do 4.5.2018, z nezaplatenej istiny vo výške 2478,97 eur od 5.5.2018 do 21.5.2018, z nezaplatenej istiny vo výške 2378,97 eur od 22.5.2018 do 11.6.2018, z nezaplatenej istiny vo výške 2293,93 eur od 12.6.2018 do 6.7.2018, z nezaplatenej istiny vo výške 2098,37 eur od 7.7.2018 do 10.8.2018, z nezaplatenej istiny vo výške 2002,78 eur od 11.8.2018 do zaplatenia a žalovaného zaviazne uhradiť dlh v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku a zároveň žalobcovi prizná náhradu trov odvolacieho konania vo výške zaplatených súdnych poplatkov. Svoje odvolanie odôvodnil nesprávnym právnym posúdením veci podľa § 365 ods. 1 písm. h) zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „C.s.p.“). Má zato, že nárok na zaplatenie úroku trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov až po ich vrátenie, teda aj po predčasnom zosplatení. V zmysle ust. § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky. Vychádzajúc z tohto ustanovenia obsahom záväzku dlžníka nie je vrátiť len poskytnuté peňažné prostriedky, ale aj úroky, ktoré nemožno stotožňovať s úrokmi z omeškania. Úroky sú odplatom za poskytnutie peňažných prostriedkov, predstavujú cenu úveru, dlžník ich je povinný platiť od okamihu ich reálneho poskytnutia až do okamihu ich reálneho vrátenia, a to či už v lehote alebo v omeškaní. Úrok z úveru je nárokom, na ktorý nemá vplyv omeškanie dlžníka, ktoré je skutočnosťou, ktorá zakladá vznik nových sankčných záväzkov dlžníka, samotný vznik nároku na úrok z úveru neovplyvňuje. Vo svojom odvolaní žalobca poukázal na rozhodnutia krajských súdov.

5. Žalovaný sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

6. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „C.s.p.“), vzhľadom na včas podané odvolanie, preskúmal rozhodnutie v jeho napadnutej časti, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia pojednávania (§ 385 C.s.p. a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

7. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

8. Na potvrdenie správnosti prvoinštančného rozhodnutia a k odvolacím námietkam uvádza nasledovné:

9. Z obsahu spisu vyplýva, že medzi žalobcom ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom bola dňa 1.7.2014 uzatvorená Úverová zmluva č. XXXXXXXXXXXXXXXX, na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý úver vo výške 4.200 eur, pri úrokovej sadzbe 13,9 % p.a. a RPMN 17,09 %, priemerná RPMN 17,94 %. Vzhľadom na porušenie ustanovení úverovej zmluvy zo strany žalovaného, žalobca pristúpil k predčasnej splatnosti úveru zo dňa 26.4.2018 s tým, že žalovaný bol vyzvaný na úhradu celého dlhu najneskôr do 6.5.2018.

10. Podľa ustanovenia § 52 odsek 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzatvorenia Zmluvy o spotrebiteľskom úvere, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa odseku 2, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

11. Podľa ustanovenia § 517 odsek 1 Občianskeho zákonníka, dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

Podľa odseku 2, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis. Týmto vykonávacím predpisom je Nariadenie vlády č. 87/1995 Z.z.

12. Odvolací súd má za to, že súd prvej inštancie dospel k správneému záveru v tom smere, že uzatvorená úverová zmluva je zmluvou spotrebiteľskou vychádzajúc z postavenia žalovaného ako dlžníka z úverovej zmluvy a že je namieste aplikovať príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka ako aj Zákon o spotrebiteľských úveroch. Zmluvným dojednaním nie je možné vylúčiť pôsobnosť Zákona o spotrebiteľských úveroch, ktorý je predpisom obsahujúcim kogentné ustanovenia a vzťahuje sa na všetky zmluvy spĺňajúce definíciu zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle tohto zákona. Výnimku netvorí ani zmluva uzavretá podľa Obchodného zákonníka. Zákon o spotrebiteľských úveroch má vo vzťahu k Obchodnému zákonníku povahu *lex specialis*, a preto má prednosť pred aplikáciou ustanovení Obchodného zákonníka.

13. Odvolací súd nijako nepopiera aplikáciu ustanovení Obchodného zákonníka na úverové vzťahy. Predmetná vec sa však týka záväzkovo - právneho vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou, ktorá je regulovaná osobitnou právnou úpravou obsiahnutou v Občianskom zákonníku (§ 52 a nasl.). Ide o vzťah medzi obchodníkom a spotrebiteľom, ktorý prijíma úver na spotrebu. Ide teda o typický občianskoprávny vzťah a niet dôvodu nechrániť dobromyseľnosť spotrebiteľa - žalovaného vychádzajúcu z dôvery v objektívne občianske právo.

14. Obchodný zákonník účinný v čase uzatvorenia Zmluvy o spotrebiteľskom úvere úpravu neprijateľných podmienok spotrebiteľských zmlúv neobsahoval. Tento právny predpis v širšom rámci súkromnoprávnej úpravy, ktorej základným všeobecným predpisom je Občiansky zákonník, má postavenie predpisu špeciálneho. Ustanovenie § 1 odsek 2 Obchodného zákonníka priamo ukladá riešiť otázky Obchodným zákonníkom neupravené podľa predpisov občianskeho práva. V tejto súvislosti je právne významné ustanovenie § 853 odsek 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého občianskoprávne vzťahy, pokiaľ nie sú osobitne upravené ani týmto ani iným zákonom sa spravujú ustanoveniami tohto zákona, ktoré upravujú vzťahy obsahom aj účelom im najbližšie. Vychádzajúc z uvedeného v dôsledku nedostatku inej právnej úpravy neprijateľných podmienok pri zmluvách o úvere, ktoré síce boli uzatvorené podľa príslušných ustanovení Obchodného zákonníka, avšak majú spotrebiteľský charakter v zmysle § 52 Občianskeho zákonníka, je potrebné vychádzať z ustanovenia § 53 Občianskeho zákonníka upravujúceho analogický prípad. Inak by sa minula účinkom do nášho právneho poriadku implementovaná Smernica Rady č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách.

15. Odvolací súd považuje záver súdu prvej inštancie týkajúci sa nepriznania úroku za obdobie po zosplatnení za vecne správny. Zákon umožňuje dodávateľovi na určitú dobu (do splatnosti) podľa jeho predstáv poskytnúť úver a vypýtať si za to dohodnuté úroky. Od začiatku sa prirodzene sledujú úroky na dohodnutú dobu, ktorej koniec završuje tzv. splatnosť úveru. Zo zákonom stanovených dôvodov (napr. nesplácanie úveru) má dodávateľ tiež právo splatnosť posunúť. Niet pritom zákonného kogentného

pravidla, podľa ktorého by dlžník mal povinnosť zo zákona platiť bližšie neurčenú dobu úroky popri úrokoch z omeškania a takým ustanovením nie je ani ustanovenie § 506 Obchodného zákonníka. Občiansky zákonník pre porovnanie v ustanoveniach o pôžičke rovnako takéto pravidlo neuvádza (§ 657, či § 658).

16. Za čas po splatnosti úveru patrí veriteľovi iba právo na úroky z omeškania vo výške stanovenej všeobecne záväzným právnym predpisom. Akékoľvek navyšovanie úrokov z omeškania sa dostáva do rozporu so zákonom. Takýmto neprípustným navyšovaním úrokov z omeškania je aj navyšovanie úrokov z omeškania o úroky za úver po lehote splatnosti úveru.

17. Pojmu plnenie použitom v ustanovení § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka bez akýchkoľvek pochybností zodpovedá pojem pohľadávka. Vychádzajúc z ustanovenia § 488 Občianskeho zákonníka záväzkovým vzťahom je právny vzťah, z ktorého veriteľovi vzniká právo na plnenie (pohľadávka) od dlžníka a dlžníkovi vzniká povinnosť splniť záväzok. Príslušenstvo pohľadávky je definované v ustanovení § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka a sú ním úroky, úroky z omeškania, poplatok z omeškania a náklady spojené s jej uplatnením.

18. Ak Občiansky zákonník úroky definuje len ako príslušenstvo pohľadávky a veriteľovi umožňuje pri omeškaní s plnením peňažného dlhu, teda s plnením pohľadávky požadovať od dlžníka popri plnení aj úroky z omeškania je zrejmé, že takéto možnosť sa vzťahuje iba na pohľadávku a nie aj na úroky tvoriace iba príslušenstvo pohľadávky.

19. Občiansky zákonník ako základný právny predpis upravujúci spotrebiteľské vzťahy, ktorý je v súčasnosti v súlade s ustanovením § 52 ods. 2 veta tretia priamo aplikovateľný i na úverovú zmluvu uzatvorenú podľa ustanovenia § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, umožňuje veriteľovi po lehote splatnosti pohľadávky priznať iba úroky z omeškania jedine z pohľadávky a nie aj z jej príslušenstva.

20. Novela Občianskeho zákonníka účinná od 1.4.2015 doplnila ust. § 52 ods. 2 o tretiu vetu, podľa ktorej na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Právny predpis, ktorého súčasťou je toto ustanovenie, nemá prechodné ustanovenia, čo znamená, že sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred účinnosťou tohto právneho predpisu. Tento záver priamo vyplýva z rozsudku Najvyššieho súdu SR zo dňa 28.5.2015 vo veci 8MCdo/13/2014, ktorým bolo zamietnuté mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora namietajúceho, že premičanie práva malo byť posudzované podľa ustanovení Obchodného nie Občianskeho zákonníka.

21. Podľa ustanovenia § 1 odsek 1 Obchodného zákonníka, tento zákon upravuje postavenie podnikateľov, obchodné záväzkové vzťahy, ako aj niektoré iné vzťahy súvisiace s podnikaním.

Podľa odseku 2, právne vzťahy uvedené v odseku 1 sa spravujú ustanoveniami tohto zákona. Ak niektoré otázky nemožno riešiť podľa týchto ustanovení, riešia sa podľa predpisov občianskeho práva. Ak ich nemožno riešiť ani podľa týchto predpisov, posúdia sa podľa obchodných zvyklostí, a ak ich niet, podľa zásad, na ktorých spočíva tento zákon.

22. Ak úver nie je splatený po splatnosti, zákon priznáva za zadržiavanie finančných prostriedkov sankcie, či už zákonné (úroky z omeškania s kogentne stanoveným limitom) alebo zmluvné (napr. zmluvná pokuta). Do úvahy prichádzajú prípadne aj iné nároky z porušenia práva vyvolaného dlžníkom (náhrada škody, vydanie bezdôvodného obohatenia). Dôležité je však, že ich povahou ide nie o plnenia tvoriace cenu/odplatu za úver, ale o nároky z porušenia práva.

23. Aj z ustálenej súdnej praxe (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Obo 143/98) vyplýva, že dohodnuté úroky (zmluvné úroky) z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu (jeho splátok). Od splatnosti je dlžník v omeškaní a musí platiť úroky z omeškania v zmysle § 369 Obchodného zákonníka. Takýto záver Najvyššieho súdu Slovenskej republiky je logický, pretože v opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženiu a to jednak v podobe úrokov z úveru, ako aj úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi. Nič to však nemení na situácii, že pokiaľ veriteľ (v danom prípade žalobca) pristúpi k tomu, že považuje celý dlh za splatný (tzv. zosplatnenie úveru), potom nastupuje režim platenia úrokov z

omeškania a nie už úrokov z úveru. Správne túto situáciu rozanalyzoval súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia a v závislosti od toho upravil sumy, ktoré je možné priznať žalobcovi a správne uzavrel, že nie je možné priznať úroky z úveru v čase po splatnosti celého úveru, pokiaľ tu nastupuje režim platenia úrokov z omeškania.

24. Z dôvodov vysvetlených a uvedených vyššie, dohoda, podľa ktorej má spotrebiteľ popri úrokoch z omeškania prípadne ďalších sankciách platiť po splatnosti pohľadávky aj úroky za poskytnutie úveru do splatenia úveru spôsobuje značnú nerovnováhu ku škode spotrebiteľa, predstavuje značné zhoršenie postavenia spotrebiteľa oproti zákonnému pravidlu, ktoré chráni spotrebiteľa v úverových vzťahoch pred nadmerným navýšením dlhu oproti výške úveru. Je nepravdepodobné, že by spotrebiteľ takúto dohodu individuálne vyjednal s dodávateľom, ktorý zaobchádza so spotrebiteľom čestne a rovnocenne. (Pozri C-415/2011 Mohamed Aziz proti Caixa d'Estalvis de Catalunya)

25. Ak odvolateľ poukazuje vo svojom odvolaní na názor vyslovený v inom rozhodnutí krajského súdu, odvolací súd uvádza, že v predmetnej veci nie je názor vyslovený v inom rozhodnutí záväzný. Prítom bolo potrebné prikloniť sa k názoru vyslovenému vyššou inštitúciou, a to Najvyšším súdom tak, ako to je uvedené vyššie.

26. Čo sa týka otázky úroku z omeškania pri omeškani s platbou príslušenstva pohľadávky, túto opakovane riešil Najvyšší súd Českej republiky, napr. v rozhodnutiach sp. zn. 29Odo/689/2006, sp. zn. 31Cdo/2036/2009 a sp. zn. 35Odo/101/2002. Z uvedených rozhodnutí je možné ustáliť, že „Dohoda o platení úrokov z omeškania zo zmluvných úrokov je v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka neplatná pre rozpor so zákonom“. Ani Občiansky zákonník ani Obchodný zákonník však neumožňujú veriteľovi požadovať od dlžníkov príslušenstvo, t.j. úrok z omeškania, pre prípad omeškania s platením príslušenstva pohľadávky. Tým však nie je dotknuté právo účastníka dohodnúť sa, že dohodnuté úroky sa stanú súčasťou istiny. Odvolací súd pritom uvádza k možnosti dohody, že dohodnuté úroky sa stanú súčasťou istiny, že v prípade spotrebiteľských vzťahov je nutné vyhodnotiť platnosť resp. neplatnosť takejto dohody v prospech spotrebiteľa, a preto ani takáto prípadná dohoda by nemohla byť vyhodnotená inak, ako neplatný právny úkon. Preto by žalobcovi ani v tomto prípade nemohli byť priznané úroky z omeškania z dohodnutých úrokov.

27. K v odvolaní namietanému posúdeniu možnosti priznanú sumu zaplatiť žalovanému v splátkach vo výške 140,- eur mesačne odvolací súd poukazuje na pomery žalovanej, ktoré súd prvej inštancie uviedol, keď vyhodnocoval výsluch žalovanej. Žalovaná navrhla mesačne splátku 140 eur. Na dotaz súdu, aby ozrejmla svoje osobné, majetkové a zárobkové pomery, žalovaná uviedla, že jej príjem je okolo 700 eur. Príjem jej manžela, ktorý je invalidným dôchodcom, je okolo 500 eur. V čase nesplácania úveru bol manžel nezamestnaný jeden rok. Maloleté nezaopatrené deti nemá. Za bývanie platí 200 eur aj energie - je to v tom zahrnuté. Splátky úverov sú okolo 500 eur, aj s úverom, ktorý je predmetom tohto konania. Ďalej sú to osobné výdaje, ide o sumu zhruba 200 - 300 eur. Ide o výdavky na stravu a domácnosť. Nevlastnia nehnuteľnosti. Bývajú v rodičovskom dome - nie je ich vlastníctvom. Majú motorové vozidlo, pričom ide o staršie motorové vozidlo zn. I.. Čo sa týka sporení, majú doplnkové dôchodkové sporenie. Platí mesačné poisťky 50 eur. Z obsahu spisu teda podľa názoru odvolacieho súdu vyplýva, že majetkové a príjmové pomery žalovanej jej neumožňujú zaplatiť žalobcovi priznanú sumu inak, ako v splátkach po 140 eur mesačne. Nebolo preto možné zaviazat' žalovaného na zaplatenie priznanej sumy v lehote do 3 dní, nakoľko uvedená suma, by pri zohľadnení jej pomerov bola pre ňu likvidačná. Navyše odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že v Zmluve o úvere sa zmluvné strany dohodli na splácaní úveru vo výške 78,64 eur mesačne, čo je skoro o polovicu nižšia suma ako jej povolil súd prvej inštancie. Žalobca bude mať navyše nárok na zaplatenie úrokov z omeškania a to až do doby zaplatenia celej dlžnej sumy.

28. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia súd prvej inštancie zrozumiteľným spôsobom uviedol právne dôvody, pre ktoré žalobe čiastočne nevyhovel. Jeho rozhodnutie nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože súd prvej inštancie sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že odvolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia súdu, teda k porušeniu práva na spravodlivý proces. (Pozri uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 23.11.2010, sp. zn. 5 Cdo 218/2010, uznesenie Ústavného súdu SR z 08.06.2006, I. ÚS 188/06)

29. Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav veci, správne vyhodnotil jednotlivé dôkazy, ako aj správne právne vec posúdil. Z týchto dôvodov odvolací súd považuje odvolanie žalobcu za nedôvodné a vzhľadom na vyššie uvedené dôvody odvolací súd rozsudok v zmysle ustanovenia § 387 C.s.p. v jeho napadnutom rozsahu potvrdzuje ako vecne správny.

30. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 odsek 1 C.s.p. v spojení s § 255 odsek 1 C.s.p. tak, že žalovanému, ktorý by mal s poukazom na úspech v odvolacom konaní nárok na náhradu trov odvolacieho konania, ich náhradu nepriznal, pretože mu v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli.

31. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).